

Baggrundsinformation

**- forventningsfattigdom og
københavnserdata**

Hvad er forventningsfattigdom?

- Forskning og undersøgelser peger på, at høje forventninger har stor betydning for børns udvikling, trivsel, faglige resultater, motivation, uddannelsesvalg og livsmuligheder.
- Børn med lavtuddannede forældre, børn fra fattige familier og børn med indvandrerbaggrund klarer sig typisk dårligere i skolen – ofte forklares dette med ”social arv”, sprogvanskeligheder, forældres manglende forståelse, ressourcer og opbakning ift. skole samt sociale problemer.
- Forventningsfattigdom viser sig bl.a. i læreres, forældres og andre voksnes kontakt med:
 - Børn af lavtuddannede forældre
 - Børn fra fattige familier
 - Børn med indvandrerbaggrund

Udvalgte pointer fra forskningen..

- Forventninger er et centralt begreb, når det handler om at give børn og unge lige vilkår for at udvikle sig og trives – det går ud over børn og unge, når de oplever, at der forventes noget andet eller mindre af dem end af andre.
- Børn påvirkes af de forventninger, de møder – og kommer ofte til at leve op til dem.
- Forventninger har især betydning for de grupper, der i forvejen er stigmatiserede – fx etniske minoriteter, fattige, handicappede eller andre udsatte grupper. Her rammer lave forventninger ekstra negativt. Samtidig har høje forventninger en ekstra positiv effekt.
- Studier af indvandrerbørns vilkår i danske skoler viser, at disse børn ofte mødes med lave, ingen eller endda negative forventninger, og det er sandsynligt, at sammenhængen mellem indvandrerbaggrund og fagligt niveau delvist kan forklares ved, om der har været høje eller lave forventninger til børnene.
- Det er af afgørende betydning for alle børn og særligt for børn med indvandrerbaggrund, at de oplever anerkendelse og høje forventninger i skolen.

..og eksempler på afledte anbefalinger

- Der er et kæmpe potentiale i, at skolen forbedrer undervisningsvilkårene for børn med indvandrerbaggrund – først og fremmest ved at gøre op med forventningsfattigdom
- Det er vigtigt at personer, der arbejder med børn og unge, er bevidste om, hvorvidt de forventer noget forskelligt af dem, og hvorfor det sker. Fælles refleksioner i lærergruppen kan være centrale ift. at modvirke lave forventninger til bestemte elevgrupper
- Der kan med fordel arbejdes med synliggørelse af forventninger
 - Systematisk og tydelig anerkendelse af indsats og resultater samt ros, når børnene er særligt motiverede, vedholdende eller bidrager positivt til læringsmiljøet
- En kultur for høje forventninger på skolen – på tværs af elever, lærere og ledelse – kan smitte positivt af på undervisningen
- Der bør arbejdes med inddragelse på alle niveauer –fx ift. elevens personlige udviklingsmål
- Fokus på ambitiøse læringsfællesskaber – det skal være sejt, at ville lære eller at være en nørd

Relevante links...

”Forventningsfattigdom bremser unges uddannelsesdrømme” (Artikel fra 2022 i Vid & Sans m. VIVE-forskere)

- <https://vidogsans.dk/forventningsfattigdom-bremser-unges-uddannelsesdroemme/>
- Pointe: Børn og unge i udsatte familier mangler ikke kun penge. Lavere forventninger til dem og deres uddannelsesmuligheder er måske en afgørende forklaring på, at vi ikke har brudt den sociale arv. Selv når de unge med lavtuddannede forældre klarer sig lige så godt, som unge med højtuddannede forældre, er der lavere forventninger til dem.

”Hav høje forventninger til børn med indvandrerbaggrund”

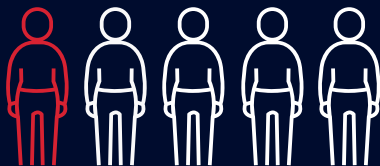
- <https://www.vive.dk/da/udgivelser/hav-hoeje-forventninger-til-boern-med-indvandrerbaggrund-11161/>
- Pointe: Der er et kæmpe potentiale i at forbedre undervisningsvilkårene for børn med indvandrerbaggrund – ved at gøre op med forventningsfattigdom og igennem synliggørelse af forventninger og tydelig anerkendelse af indsats og resultater.

”Egmontrappen 2021: Små Kår – børn og unges opvækst i økonomisk fattigdom”

- Kan hentes her: [En opvækst i økonomisk fattigdom forringer børn og unges muligheder for at trives og klare sig godt i skolen | Egmont Fonden](#)

”Høje forventninger til alle elever”

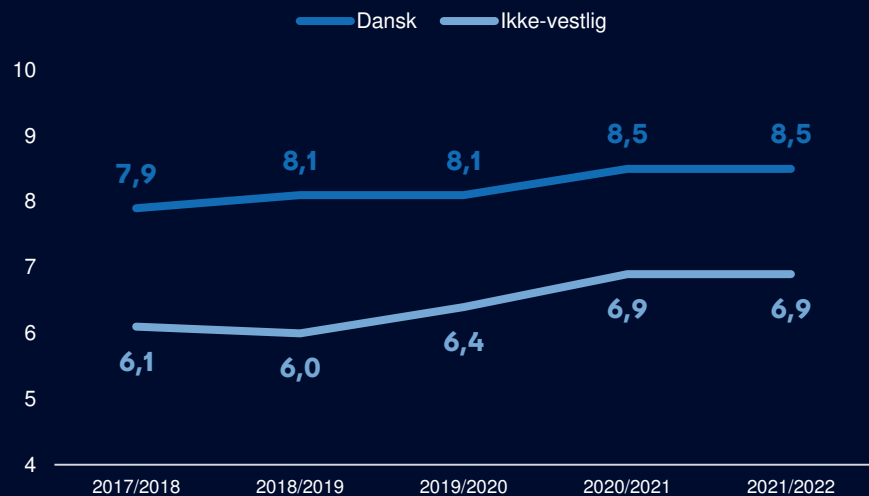
- Kan hentes her: <https://www.eva.dk/grundskole/hoeje-forventninger-elever>

Børnesundhedsprofil fra 2021 viser desuden, at ca. **hver femte elev** svarer, at de har oplevet forskelsbehandling i skolen (**19%** af de københavnske børn i 6. klasse og **26%** i 9. klasse) på baggrund af bl.a. udseende, køn, fødeland og/eller hudfarve.

Karaktergennemsnit

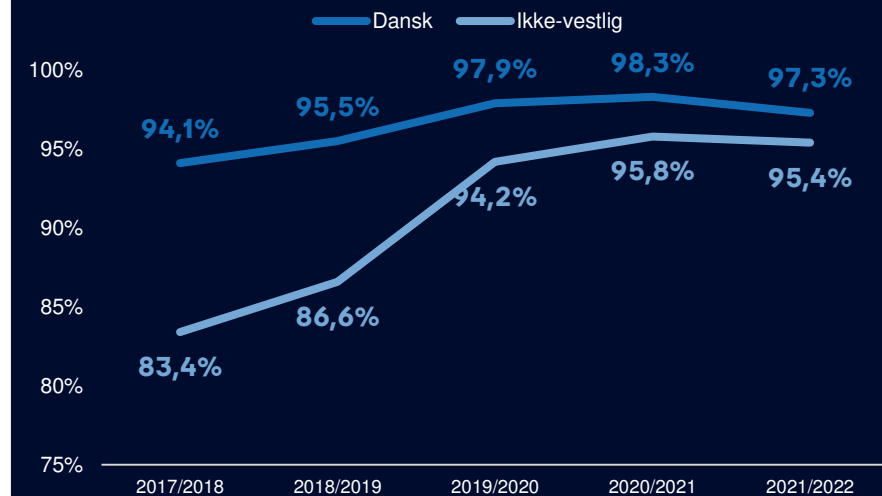
København, obligatoriske prøver

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. Almenelever.

Mindst to i dansk og matematik

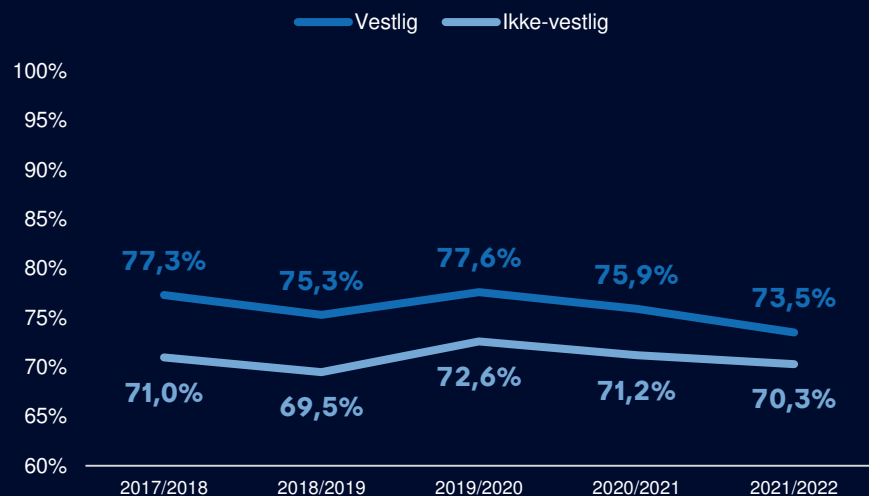
København, Andel med mindst to i dansk og matematik

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. Almenelever.

Skoleglæde - 4. til 9. klasse

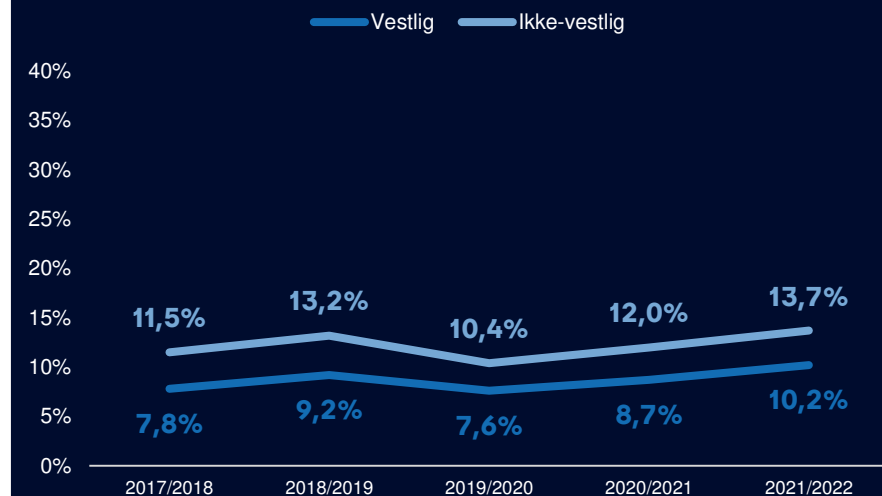
Er du glad for din skole?
"Tit" + "Meget tit"

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. Elever i 4. til 9. klasse, Folkeskoler og Specialskoler for børn.

Mobning - 4. til 9. klasse

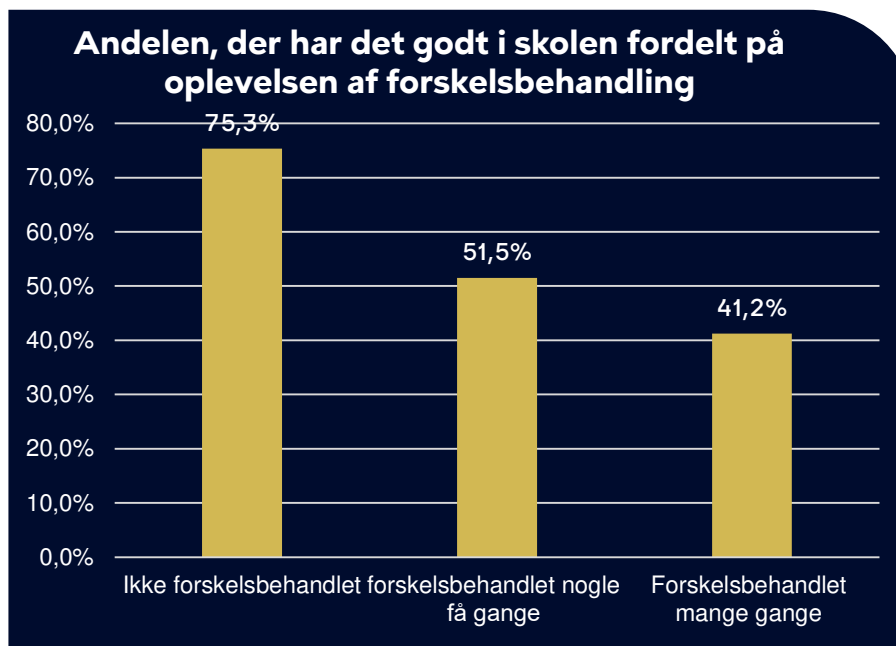
Er du blevet mobbet i dette skoleår?
"En gang i mellem", "Tit" + "Meget tit"

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. Elever i 4. til 9. klasse, Folkeskoler og Specialskoler for børn.

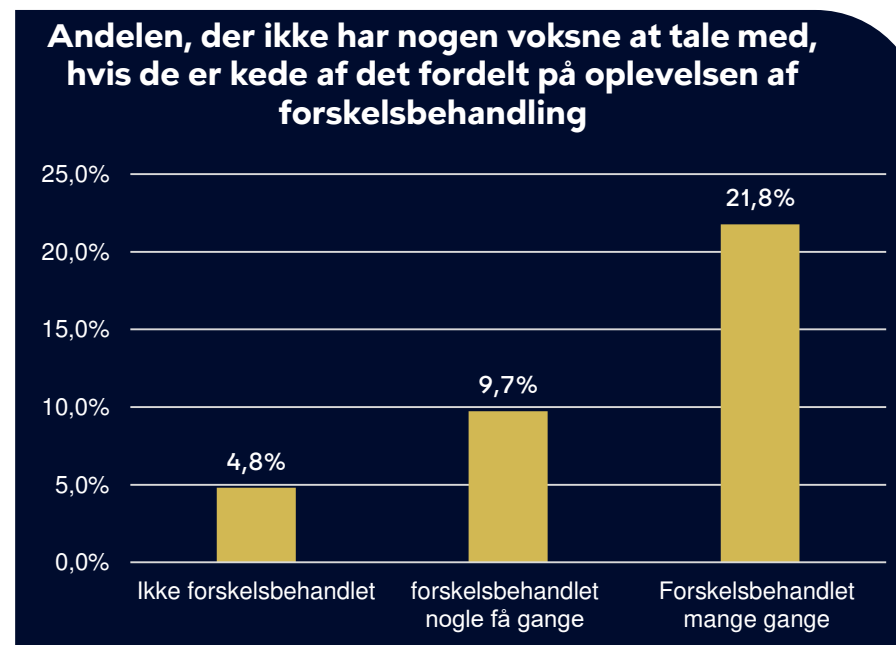
Elever, der bliver forskelsbehandlet trives dårligere i skolen og har færre voksne, de kan snakke med

Baseret på spørgsmålet:
Tænk på de sidste 2 måneder: Har du oplevet at blive forskelsbehandlet, dvs. blive behandlet dårligere end andre på grund af fx køn, udseende, fødeland, hudfarve, religion eller handicap?

Kilde: Børnesundhedsprofilen 2021

75 procent af de 9. klasseelever, der ikke har oplevet at blive forskelsbehandlet har det godt i skolen. Det samme gør sig kun gældende for 41 procent af de elever, der er blevet forskelsbehandlet mange gange.

Kilde: Børnesundhedsprofilen 2021

5 procent af eleverne i 9. klasse, der ikke har oplevet at blive forskelsbehandlet, har ikke nogen voksne at tale med, hvis de er kede af det eller noget går dem på. Det gælder for mere end fire gange så mange blandt de elever, der er blevet forskelsbehandlet mange gange.

Kilde: